

Türkiye 2053



turkiye2053.org

KONSEPT BELGESİ



KAMU YÖNETİMİNDE İNOVASYON VE İNSANİ KALKINMA



TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

www.tasam.org

KONSEPT BELGE (TASLAK)

Türkiye 2053 | Stratejik Lokomotif Sektörler

KAMU YÖNETİMİNDE İNOVASYON VE İNSANİ KALKINMA

ANA TEMA

“YÖNETİMDE İNOVASYON VE SÜRDÜRÜLEBİLİR İNSANİ KALKINMA”

ALT TEMALAR

Yönetimde İnovasyon ve İnsani Kalkınma Hedefleri

Kamu Yönetiminde İnovasyon

İnovasyon Ekonomisi

Özel ve Kamu Sektörü İnovasyon Yönetişim Sistemi

İnsani Kalkınma: Eğitim ve Sağlık Politikaları ve Diğer Sosyal Politikalar

Ekonomi Politikaları ve İnsani Kalkınma

İnsani Kalkınma Ekonomisi

İnsani Kalkınma ve Bireysel Özgürlükler

Kadın ve İnsani Kalkınma

Çocuk ve İnsani Kalkınma

Yaşlı -Yaşlanan Nüfus ve İnsani Kalkınma

KAPSAM

Verimlilikte yeni bir boyut yaratan değişim olarak tanımlanabilecek inovasyon, farklı, değişik ve yeni fikirler geliştirmek, bunları uygulamak, mevcut ürün ve hizmetleri daha çok insanın işine yarayacak hale getirmek, daha geniş anlamıyla bilgiyi ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürmektir.

İnovasyon ülkemiz için yeni bir kavram olsa da, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin pek çoğunun gündemini uzun yıllardır işgal etmektedir.

Türkiye’de 2004 yılından itibaren bilim, teknoloji ve Ar-Ge konularına daha fazla önem verilmekte ve bu alana daha fazla kaynak ayrılmaktadır. Ancak bunların yanı sıra, Türkiye’nin inovasyon performansının iyileştirilmesi, özel sektörün inovasyon faaliyetlerinin arttırılması, inovasyona dayalı yeni işletmelerin kurulmasının özendirilmesi, şirketlerin üniversite ve araştırma kurumları ile kendi aralarında yaptıkları iş birliklerinin artırılması, bölgesel kalkınmayı tetikleyecek ve hızlandıracak inovasyon politikalarının uygulanmasına ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Küresel pazarlardaki rekabet, işletmelerin artan ve yapısal değişim geçiren talebi karşılaması için yeni ürün ve hizmet üretmelerini gerektirmektedir. Bu bağlamda inovasyon, verimlilik, maliyetlerin düşürülmesi, kârlılığın artırılması, yeni pazarlara girilmesi ve mevcut pazarların büyütülmesine katkıda bulunmaktadır. Bu özellikleri ile inovasyon, sürdürülebilir kalkınma, rekabet gücü, istihdam artışı, toplumsal refah ve yaşam kalitesinin anahtarı olmaktadır. İnovasyonu teşvik eden ve yönetebilen bir sistem kuran kurumlar, ürün ve hizmetlerini daha üstün özelliklerde geliştirme, üretme ve pazarlama şansını yakalamaktadır. Günümüzde inovasyon aynı zamanda üretirken ve insan ihtiyaçlarını karşılarken çevreye en az zarar verecek teknik ve yöntemlerin de kullanılmasına olanak sağlamanın güvencesi olarak düşünülmektedir. Zaten sürdürülebilir kalkınmayı, kalkınmadan farklı kılan inovasyonun sağladığı bu katma değerdir.

Küreselleşmeye bağlı ekonomik ve toplumsal gelişmeler, özel sektör için olduğu kadar kamu kurumları için de çözülmesi gereken yeni sorunlar ve kaçırılmaması gereken fırsatlar anlamına gelmektedir.

Kaynakların sınırlı olması, vatandaşların beklenti ve isteklerinin çeşitlenerek artması, genellikle kalitesiz, yavaş, etkinlikten uzak, erişilmesi güç ve katılımcılığa kapalı olarak nitelenen kamu hizmetlerinin bu ihtiyaç ve beklentilere göre yeniden oluşturulmasını ve iyileştirilmesini zorunlu hale getirmektedir.

Daha az kaynak ve sınırlı kapasiteyle, çok daha geniş bir kitleye, daha yüksek kaliteli hizmet sunma gereği, insan odaklı, hesap verebilir ve etkin bir kamu yönetimi ile bireylerin taleplerine daha iyi yanıt verme ihtiyacı inovasyonun önemini artırmaktadır.

Özel sektörde olduğu gibi kamu yönetiminde de inovasyon kültürünü oluşturmayı ve inovasyon yönetim - yönetim sistemlerini kurmayı gerektiren bu zorunluluk, yeni bir yönetim anlayışının benimsenmesini ve farklı stratejilerin uygulanmasını gerektirmektedir. Bu süreçte inovasyonun kurum kültürü olarak benimsenmesi, inovasyon yönetimine ilişkin teknik ve yöntemlerin, teşvik ve özendirme sistemlerinin uygulanması ve sistemlerin birbirini tamamlaması büyük önem arz etmektedir.

Yönetimde ve yönetişimde inovasyon, ekonomik büyüme ile birlikte insani kalkınmayı, sosyal ve kültürel yaşamı da derinden etkilemektedir. İnsani kalkınma yaklaşımı ise, ekonomik büyümenin sürdürülebilirliği ve toplumun tüm bireylerinin sosyal kapasitelerinin mümkün olan en üst düzeyde gelişmesini gerektirmektedir.

İnsani kalkınma, tüm insanların yaşam kalitesinde* görülen bir iyileşme sürecidir. En önemlisi ülkede yoksulluk sınırının altında yaşayan insanların, bunu yaratan kısır döngüden kurtulması, gıda güvenliği (miktar ve kalite olarak), sağlık ve eğitim hizmetlerine adil erişimin sağlanmasıdır. İnsan odaklı bir kamu ve özel sektör inovasyon yönetimi sosyal, kültürel ve politik açıdan insana verilen değerin artması demektir. İnsana sunulan seçeneklerin genişlemesi, üretim ve tüketimin çeşitlenmesi insani kalkınma politikasının temel hedefi olarak bireysel özgürlüklerin daha rahat kullanılabilmesini de güvence altına almak zorundadır. İnsani kalkınma bir ülkede sadece üretimin toplam ve kişi başına düşen değerinin artırılması değil, gelir dağılımının da daha adil hale gelmesi, toplumun ve bireylerin sosyal, kültürel ve politik yaşam kalitesinin de yükseltilmesidir.

Ülkemizin son yıllarda yakaladığı ekonomik başarıyı, insani kalkınma ölçütleri açısından bireylerin yaşam kalitesine yansıtamaması dikkat çekmektedir. Türkiye, ekonomik büyüme düzeyi ile paralel giden bir insani kalkınma düzeyine ulaşmak zorundadır. Ekonomik büyümenin uzun vadeli ve sürdürülebilir olması ve bireylerin yaşam kalitesinin yükseltilmesi, inovasyonun toplumsal, ekonomik ve politik boyutlarının birlikte ele alınması ile mümkün olacaktır.

* Yaşam ümidi, azalan anne ve çocuk ölümleri, artan okur- yazarlık,, elektrik, temiz içme suyu erişiminde artış, trafik güvenliği,ve genel olarak yaşam güvenliği gibi kamusal güvenlik alanlarında iyileşme, artan bireysel güvenlik, temiz hava, temiz ve gürültüden arınmış çevre ve toplumsal barışı hedef alan yaşam olanaklarının artması gibi temel göstergelerin iyileşmesi anlamında kullanılmaktadır.

Gelecek vizyonuna dönük politikalar hazırlanırken bu hususlar dikkate alınmalı, demokratik ve katılımcı bir kültürel ortamı güçlendirerek eğitim, sağlık, çevreyi koruma alanlarına yapılan yatırımlar artırılarak, bireylerin yaşam kalitesini yükseltmeye ve kalkınmanın insani boyutuna öncelik verilmelidir. Bireyin öne çıkarılacağı bir iklimin oluşturulması ve demokrasinin yaygınlaşmasına ağırlık verilmeli ve inovasyonun tüm kamu politikalarıyla birleştirilmesi gerekmektedir.

İnsani Kalkınma ve Bireysel Özgürlükler

İnovasyonun içselleşmesi ve ekonomik bir katma değere dönüşerek ekonomik kalkınmaya katkıda bulunması için insani kalkınma olmazsa olmaz bir koşuldur. İnsani kalkınma ve bunun inovasyon ekonomisinin bir parçası olabilmesi için ise bireysel özgürlüklerin toplumsal, kültürel ve siyasi bir norm haline gelmesi gerekir. Bireyler, ancak düşünce ve vicdan özgürlüklerini kullanabildikleri oranda yaratıcı olabileceklerinden, bir toplumda yaratıcılığın, ekonomiyi besleyip, peşinden sürükleyen bir lokomotif haline gelmesi için düşünce özgürlüğü bireysel özgürlüklerin en önemli unsuru olarak, önce yasaların güvencesinde olmak zorundadır. Bunun dışında, istediği mesleği seçebilme, başkalarının özgürlüklerine zarar vermeksizin istediği gibi ve yerde yaşama, yaratıcılıklarının ürünleri olan sanat eserlerini, yani kitap, makale, sahne sanatları ve müzik eserlerini topluma sunabilme, bunların telif haklarından yasal koruma ile yararlanma olanaklarına sahip olmalıdırlar. Gelecek vizyonu ile Türkiye, inovasyon ekonomisini kalkınmanın emrine verirken gerekli tüm yasal, kültürel, iletişimsel, toplumsal ve siyasi dönüşümünü bireysel özgürlüklerin güvence altına alınması yönünde yapmak zorunda olup, bu konulardaki fiili ve görünmez engelleri ortadan kaldırmak durumundadır.

Kadın ve İnsani Kalkınma

Kadın sadece nüfusun %50 sini oluşturmasından dolayı değil, insan yetiştirme ve nesillerin eğitim açısından ilerlemesinde temel öge olması dolayısı ile önemlidir. Kadının aile ve toplumsal yaşamdaki yeri ötesinde, çalışma yaşamındaki konumu Türkiye'nin gelecek vizyonunun kalkınma ile ilgili olan en temel koludur. Kadının eğitimi, sağlığı, çocuk ve insan yetiştirmedeki bilgi ve yetkinliğinin artması, kadının çalışma yaşamına katılımının engellenmemesi, kadına şiddetin en aza indirilerek, buna neden olan bireylerin caydırılması ve cezalandırılması kadar, şiddete cevaz veren, destekleyen hatta şiddeti mazur gösterip öven zihniyetin değişmesinin özendirilmesi bu vizyonun temel hedefidir. Türkiye'nin kadın eğitimindeki, kadına beceri ve meslek kazandırmadaki, kadını şiddetten koruma ve ona kendi ayakları üzerinde duracak ekonomik bağımsızlığı verecek koşullar bugüne değin istenildiği ölçüde sağlanabilmiş değildir. Bu nedenle Kadın-İnsani Kalkınma ve İnovasyon üçlemesinin tüm yasal, kurumsal, teknik ve fiziksel kapasite donanımı yine vizyonun mütemmim cüzüdür.

Çocuk ve İnsani Kalkınma

Çocuklar ve onların oluşturduğu genç nüfus her ülke için olduğu gibi Türkiye için de ülkenin geleceğini güvence altına alan en önemli dinamiktir. Özellikle Türkiye gibi 0-18 yaş grubunda yer alan nüfusun toplam nüfusun, %30 una ulaştığı bir ülke için bu konunun önemi yadsınamaz. Bu bağlamda yetiştirebileceğimiz kadar nüfus, çocuk ve gençlerin, eğitim ve sağlık koşullarının güvence altına alınması aslında ülkenin geleceğinin güvence altına alınması demektir. Bu bağlamda, bedensel ve zihinsel sağlığı yerinde olan gençler için gerekli olumlu aile koşullarının desteklenmesi, çocukların, her türlü şiddetten(organ ticareti için kaçırılma ve şiddet dahil), zararlı yayınlardan ve bilgiden korunması, aile içinde korunamayanların devlet tarafından koruma altına alınarak topluma kazandırılması için gerekli yasal, kurumsal, teknik ve fiziki alt yapının güçlendirilmesi gelecek vizyonun olmazsa olmazıdır. Hala 0-1 yaş arasındaki çocuk ölümlerinde Afrika ülkelerinden daha kötü istatistiklere sahip olan Türkiye'nin ivedilikle bunun üstesinden gelmesi, tarım ve tarım dışında okullaşma oranını yükseltmesi, hızlı meslek kazandırma programları da dahil olmak üzere, okul ve eğitimden kopmaları minimize etmesi, sokak çocuklarına, uyuşturucu bağımlısı çocuklara ulaşarak onları suçtan uzak tutması önemlidir. Vizyon çocuk-kadın-aile-toplum denklemini, insani kalkınma –inovasyon ikilisine entegre etmeyi hedeflemelidir.

Yaşlı -Yaşlanan Nüfus ve İnsani Kalkınma

Aslında Türkiye nüfusunun yaş piramidi itibarı ile en düşük yüzdesini oluşturan 65 üstü nüfus, günümüzde Türk toplumu için ciddi bir yaşlı ve yaşlanan insan hakları veya toplumun onlara karşı yükümlülüğü konusu oluşturmaktadır. Diğer konularda olduğu gibi bu alanda da bir kapasite oluşturması ve bir inovasyon ekonomisi esprisi içinde yaşlanan nüfusa sahip Türkiye'nin sorunlara çözüm arayışı içine girmesi bir başka vizyonu olacaktır. Yaşlanan nüfusun milli gelirden aldığı payın adaleti, emeklilik, sosyal sigorta, sağlık sigortası sağlık ve bakım hizmetleri, bakım, koruma ve yaşlılık hastalıklarının tedavisi yanı sıra finans ve bankacılık sisteminin yaşlanan nüfusun ihtiyaçlarına göre de yapılması, çağdaş toplum olmanın bir gereğidir. Eğer zenginleşen ve etkinleşen Türkiye halen nüfus içindeki payı bir hayli düşük olan yaşlı kesimin gereksinmelerine, onları finans sistemi üzerinde bir yük olarak telakki etmeksizin, yaratıcı bir etkinlik ve geleneksel şefkati kaynaştırarak yaklaşabilirse, bu tür sorunlarını hala aşamayan Batı toplumlarını bu vizyonla aşabilir. Yaşlı nüfusun kendi içinde gruplandırılarak, fiilen aktif ve zihnen yararlanılabilecek olanların deneyimlerinden yararlanılarak, özellikle 65-80 yaş grubunun hala ekonomik bir katma değere katkıda bulunmaları için çözüm oluşturması, bu vizyonun Türkiye'nin uzun vadeli geleceğine önemli bir katkısı olacaktır.

TÜRKİYE 2053 PROJESİ “STRATEJİK LOKOMOTİF SEKTÖRLER”

EYLEM / ÇALIŞMA PLANI (TASLAK)

Bilimsel Katılımlı Atölye Çalıştayları

Sektörel Kongre (Ulusal ve Uluslararası)

Akil Kişiler Kurulu Toplantıları

Sektörel Toplantılar (Bölgesel)

Ankara Toplantıları (Sektörel - Başkent Bürokrasi)

TV Programları Medya Konferansları

Karar Alıcı Organlara Brifing Toplantıları

Sektörel - Bölgesel Araştırma Alt Projeleri ve Raporları Hazırlanması

Sektörel Raporun Yayımlanması

Diğer Akademik Çalışmalar (Kitap, Makale, Tez v.b.)

Ana Belgenin Sürekli Güncellenerek Yayımlanması

Taslak belgenin geliştirilmesi için görüş ve önerilerinizi tavsiye@turkiye2053.org adresine iletebilirsiniz.